

TÜRK DÜNYASINDA GÖRSEL BASININ ORTAK DİL OLUŞTURMADA ROLÜ

Doç. Dr. Fatma AÇIK

ÖZET:

1828–1912 yılları arasında Rus ve İngilizlerin kışkırtması ve desteğiyle yalnızca sınırlarıyla değil hem isimleriyle hem de içerikleriyle varsayılan etnik toplulukların yeniden icat edilmesini müteakiben, Türk dili ve Türk kültürünün silinmeye çalışıldığı bir dönem başlamıştır. Hatta Türk ve İslam kimliğini, bu coğrafyalardan silme politikaları günümüze kadar gelmiştir. Türkler arasında kültür temeline dayanan birlik duygusu yıkılmaya gayret edilmiş ve özellikle bazı bölgelerde Türk topluluklarının bağımsızlıklarıyla birlikte kültürel kimliklerini oluşturan unsurları da kaybettikleri görülmüştür.

Görsel basın her milletin kendi dilini, örf ve adetlerini, tarihini ve başka değerlerini koruyabilmeleri için önemli bir araç olarak kullanılabilirken kitle iletişim araçlarından ve özellikle de televizyondan Türkmenistan dışındaki coğrafyalarda yararlanamıyor olmamız üzüntü vericidir. Şu anda var olan televizyon yayınlarımız onların beklentilerine cevap verecek şekilde olsaydı, muhakkak ki onlar da Rus ve diğer televizyon kanalları yerine bizim kanallarımızı seyretmek isteyeceklerdi. Özellikle TRT-TÜRK, TRT AVAZ kanalının yapılan araştırma sonuçlarını dikkate alarak yayın programlarını Türkistan'daki cumhuriyetlerin beklentilerine cevap verecek hale getirilmesi bir mecburiyet olarak ortaya çıkmaktadır. Aramızda yaratılan yabancılaşmayı, lehçe farklılıklarını ortadan kaldırarak Türk kültürünün zenginliğini tüm dünyaya tanıttacak ortak bir medya portalı ve programları oluşturmalıyız.

Anahtar Kelimeler: Türk dünyası, görsel basın, dil

Giriş: Büyük Türkçe Sözlükte kimlik kavramı; Toplumsal bir varlık olarak insana özgü olan belirti, nitelik ve özelliklerle, birinin belirli bir kimse olmasını sağlayan şartların bütünü... Ben kavramı ise, “kişiyi öbür varlıklardan ayıran bilinç ve bir kimsenin kişiliğini oluşturan temel öge, ego”; öteki (ya da diğeri) kavramı ise, “sözü edilen veya benzer iki nesneden önem ve konum bakımından uzakta olan ve mevcut kültürün içinde dışlanmış olan” şeklinde tanımlanır. 20. asırda çeşitli tarihlerde yapılan savaşlar, aslında bir anlamda “ben” derken “öteki”ni yok etmeye yöneliktir. Yaşanan savaşlar ve baskılar sonrasında binlerce Türk ya göç etmek zorunda kalmış ya da öldürülmüştür. Fiziksel kıyımı kültürel kıyım izlemiştir. Bu yolda

zaman zaman bir yandan gelenekler, inançlar, din yasaklanırken, diğer yandan Türkçe ya yasaklanmış ya da ötelenmiştir; öte yandan çoğunluğun kültürü ve edebiyatı açıkça yüceltmeye ve zorla benimsetilmeye çalışılmıştır (Açık, 2011:3-4). 1950'lerin sonlarına doğru, yerel ve ulusal hareketlerin artması nedeniyle, Komünist Parti politikası önemli ölçüde değişmiş akabinde siyasal, sosyal ve ekonomik alanlarda Türklerin konumlarında göreceli bir iyileşme görülmüştür. 1990'lı yıllarda SSCB'nin parçalanması bu coğrafyada yaşayan Türkler açısından olduğu kadar, Türkçe açısından da yeni ve sancılı bir dönemi başlatmıştır.

Parçalanma sonrasında Türkler milli kimliklerini, dillerini korumak için kültürel mücadele yolunu gitmişler ve "ben"i koruma, yaşatma yolunu seçmişlerdir.

Aslında yirminci asrın başlarında da dil, din, sanat, ilim Türk aydınlarının önemle üzerinde durdukları konuların başında gelmektedir. Sanatın bir kolu olan edebiyat, yirminci asrın başlarında olduğu gibi günümüzde de Türk devlet ve toplulukları arasında kültür birliğinin sağlanmasında önemli bir role sahiptir ancak görsel basın yani sinema ve televizyonun da son yıllarda önemi yadsınamayacak kadar artmıştır.

Türklerin gerek azınlık olarak gerekse sözde sosyalist cumhuriyet olarak yaşadığı coğrafyalarda, uzun bir tarihi süreç içinde milli değerlerine yabancılaşması, iki kültür arasında bocalayıp kalmaları, milli değerler ile dini ve manevi atmosfer içinde yetişmemesi sonucunda kültür sistemlerine karşı yürütülen ideolojik veya sosyal saldırılara göğüs germeleri çok zor olmuştur. Hem Türkiye'de hem de Balkanlar, Türkistan ve Rusya Federasyonu'nda ve Arap devletleri içerisinde kalmış Türk aydınları dil, edebiyat, tarih, sosyoloji gibi alanlarda çalışmalar yaparak milli kimliklerini korumaya çalışmışlardır. Anadilinin kurallarının öğretilmesinin, bunların davranış ve alışkanlığa dönüştürülmesinin, estetik zevkin uyandırılmasının, Türk edebiyatından seçkin metinler okunmasının Türk toplumunun refah ve mutluluğunu artırılacağı, millî birlik ve bütünlüğün sağlanabileceği düşüncesinden hareketle özellikle Türkiye edebiyatına ait eserler Türk soylularla buluşturarak yeni yetişen nesillere milli kültür aşılarmaya aynı zamanda bu yolla anadillerini bazı coğrafyalarda yaşatmak bazılarında ise hâkim konuma getirmek; dünyanın değişik coğrafi bölgelerine dağılmış bulunan Türkler arasındaki kültürel, sosyal bağlantıyı temin etmeye; millî birlik ve beraberliğe teşvik etmeye gayret etmektedirler. Aydınların bu gayretini ticari, kültürel ve eğitim alanlarındaki faaliyetlerle desteklemek oldukça önemlidir.

Görsel Basının Ortak Dil Oluşturması ve Yayılmasında Rolü: Bağımsız cumhuriyetlerle yirmi yıldır sürdürülen ilişkilerde zaman zaman ortaya çıkan aksaklıklar nedeniyle arzulanan gelişmelere ve hedeflere ulaşamadığı gerçeğiyle beraber, ortak programlar hazırlama yönünde girişimler ve çalışmalar devam etmektedir. Bu ülkelerle kültürel ve tarihî temellere

dayalı duygusal bağların ekonomik ve politik alanlarda da devam etmesi ve artması için, Türkiye'nin Türk cumhuriyetleri ve toplulukları ile ilişkilerinde adı geçen coğrafyada bağımsızlık sonrası gelinen durumu net bir şekilde görüntülenmesi ve kardeş ülkelerdeki gençlerin beklentilerinin neler olduğunu tespit edilmesi çok önemlidir. Bu doğrultuda dört Türk cumhuriyetinde daha önce yaptığımız bir çalışmada ilginç sonuçlara ulaşılmıştır. “Türkiye hakkında bilginiz var mı?” sorusuna *Özbekistan*'da örneklemin tamamı “evet” olarak cevap vermiştir. *Kırgızistan*'da %80; *Türkmenistan*'da %72; *Kazakistan*'da %70 evet cevabı vermiştir. Bu soruyla bağlantılı olarak sorulan “Var ise bu bilgiyi en çok nerden aldınız?” sorusuna verilen cevaplarda *Özbekistan*'da televizyon %38; *Kırgızistan*'da %30; *Kazakistan*'da % 35 ila üçüncü sırada; *Türkmenistan*'da en yüksek oran % 55 ila birinci sırada gelmektedir. Ankete katılanların Türkiye hakkındaki düşüncelerine bakıldığında yaklaşık %74'lük kısmının olumlu fikirlere sahip oldukları görülmüştür. “Ülkeniz ile Türkiye arasında ortak olan neler var?” sorusuna “dil” cevabını yalnızca Türkmenler vermişlerdir. *Türkmenistan*'da %44 “dil”imiz ortaktır cevabı ilk sırada yer almıştır (Açık –Canatan, 2007: 324-328).

Bu da gösteriyor ki dil birlikteliği geçen yirmi yıllık süre içerisinde yeteri kadar işlenmemiş. Başta ilim adamlarımız olmak üzere çeşitli kurum ve kuruluşlara müştereklerimizi ön plana çıkarmada büyük görev düşmektedir. Bu kuruluşlardan biri olan görsel basın yani televizyon kanalları içerisinde devlet kanalı olması hasebiyle Türkiye Radyo Televizyon Kurumu (TRT) ön plana çıkmaktadır. TRT 1990'da Avrupa'da yaşayan Türk işçilerine yönelik TRT-INT yayınlarını başlatmış, 1993'te Kafkasya ve Türkistan'a yönelik programların yer aldığı TRT-AVRASYA kanalını yayına sokmuştur. 1998 yılında ilk yurt dışı temsilciliği TRT Almanya - Berlin Temsilciliği açıldı. Bunu sırasıyla 1999 yılında Türkmenistan-Aşkabat Temsilciliği, 2000 yılında Azerbaycan-Bakü, Mısır-Kahire ve Belçika-Brüksel takip etti. 2004 yılında da Özbekistan-Taşkent bürosu açıldı. Balkanlar'dan Türkistan'a, Ortadoğu'dan Kafkaslara 27 ülke ve 13 muhtar cumhuriyette yaklaşık 250 milyon nüfuslu bir coğrafyaya hitap edecek olan TRT Avaz ise 2009'da yayın hayatına başlayarak Türkiye Türkçesi, Azerbaycan Türkçesi, Kazak Türkçesi, Kırgız Türkçesi, Özbek Türkçesi ve Türkmen Türkçesi programları ile yayın coğrafyasındaki bütün ülkelerin yer alacağı ve her ülkeden izleyicinin kendinden bir şeyler bulacağı “ortak kanal” oldu. Arapça yayın yapan TRT –“ETTÜRKIYYE” Kanalı, Arap ülkelerinde en çok seyredilen kanal olmayı hedefleyerek 2010 tarihinde yayına başladı. Bağlantının ana unsurlarını başlangıçta dil ve kültür ortaklığının yanında etno-genetik yakınlık, tarih ve sahip olunan diğer ortak özellikler oluşturdu. Ancak Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü'nce yayınlanan “Basında Dış Türkler Bibliyografyası”ndan

anlaşıldığına göre son yıllarda Türk dünyasının sorunlarına ağırlık veren incelemelerin yer aldığı özel sosyal, siyasi, bilimsel, etnografik çalışmalar yayınlanma imkânına kavuşmuştur. Buna rağmen önümüzdeki en büyük engel özel faaliyetlerin haricinde Türk medyaları arasında bilgi köprüsü olmamasıdır. Türkiye, Azerbaycan ve Özbekistan'da 'Kazinform' ajansı yerel muhabirleri, Ankara'da 'Habar' TV kanalının temsilciliği vardır. Kazakistan'da on medya ajansı vardır, beşi Rusya ile alakalıdır. Türk haber ve bilgi ajansları hızlilik ve kalite yönünden Rusya ajanslarından geride kalmamaktadır. Buna rağmen hala kardeş Türk halklarının bilgi alışverişini Moskova kendi kontrol altında tutmaktadır. Koordinasyon eksikliği, engelleme çabaları veya tek taraflı çalışmanın bıraktığı eksikliği bir bakıma sinema ve dizi sektörünün günahı ve sevaplarıyla doldurduğu görülmektedir.

15 Ocak 2011 tarihli Milliyet gazetesinin haberine göre; dizi film ihracatı 2010 yılında 50 milyon doları aşmış durumda. "Aşk-ı Memnu, Ezer, Ihlamlar Altında, Gümüş, Acı Hayat, Bir İstanbul Masalı, Yaprak Dökümü, Menekşe ile Halil, Yol Arkadaşım, Zerda" gibi dizilerin de aralarında bulunduğu 70'in üzerinde Türk dizi filmi sektörde ihracat rekoru kırdı (2). Bir bakıma kültür ihracatı yapıyoruz diyen Gülgen bu yargısını dizilerde kendilerini bulmalarına bağlıyor. Türk dizilerine en çok talep Kazakistan'dan geliyor. 2010 yılı itibarıyla Kazakistan'da 42 dizi, Bulgaristan'da 27, Azerbaycan'da 23, Makedonya'da 17, Orta Doğu ülkelerinde 14, Özbekistan'da 13, Yunanistan'da 8, Kosova'da 4, İran'da 3, Romanya'da 2, Bosna'da ise 1 Türk dizisi gösteriliyor (1) (www.dizizle.org/39-ulkede-yayinlanan-turk-dizileri.html).

Telif Hakları ve Sinema Genel Müdürü Abdurrahman Çelik ise, dizi sektörünün de son yıllarda yükselişe geçmesinin Türkiye'nin yurt dışındaki tanıtımına olumlu etkisi olduğuna vurgu yaparak sözlerini şöyle sürdürüyor: "Diziler ve sinema sayesinde çok etkili bir tanıtım yapıyoruz. Türkiye'nin nasıl bir ülke olduğunu bilmeyenler öğreniyor. 'Türkiye bildiğimiz gibi değilmiş' diyor (3).

2 (Calinos Holding Yönetim Kurulu Başkanı Fırat Gülgen şirket olarak televizyon yapımı ihracatına 1997 yılında başladıklarını, ilk dizi ihracatı Deli Yürek dizisi olduğunu bunu birçok ülkede izlenme rekoru kıran "Binbir Gece" dizisinin takip ettiğini söylemiştir. Türk dizilerinin ilk ihraç edildiği ülkelerin Kazakistan, Azerbaycan gibi ülkelerken şu anda Ortadoğu ülkelerinde yabancı programda Türk dizilerinin payının yüzde 60 civarında olduğunu belirtir.) "(Baktığınızda neden sizin dizinizi seyretsizler. Türk dizilerinin bu bölgelerde tutmasının önemli unsurlarından biri de kültür. Bugüne kadar Latin Amerika dizileri seyretdiklerinde arka planda kiliseleri görmüşler, başka şeyleri görmüşler. Bizim arka planda camileri görüyorlar. Dini içerik olduğu için söyleyemiyorum, ama kendilerini buluyorlar. Bizim dizilerdeki konuşmalarda bir maşallah, inşallah kelimelerini duyuyorlar, aynı kelimeleri kendileri de kullanıyor. Ayrıca Türkiye'ye onlar için bir rol model ülke ve bu rol model ülkeyi daha çok tanımak istiyorlar. Gümüş dizisinin ardından dizinin çekildiği yalıyı 300 binden fazla turist ziyaret etmiş. Baktığınızda bu dizilerin inanılmaz bir potansiyeli var.)

3 (Dizi ve sinema sektörüyle tanıtımını en iyi yapan ülkelerden birisi ABD. Hayatında hiç ABD'ye gitmemiş insanlar bile, filmler ve diziler sayesinde onların yaşantıları, şehirleri hakkında birçok bilgiye sahip olabiliyor. Oralara gittiklerinde hiçbir yabancılik çekmiyorlar. Buradan da anlaşılacağı gibi film sektörünün etki alanı çok

Kocaeli'nin Derince İlçesi Belediyesi'nin düzenlediği ve Türk dizilerinin yurt dışında gördüğü ilginin konu edildiği konferansta (4) Türkolog-yazar Amine Siljak Jesenkovic dizi furyasının Binbir Gece adlı dizi ile başladığını ve bu dizi ile Türkiye'nin Balkanlar'da örnek bir noktaya geldiğini, hatta televizyonda dizinin yayınlanmasını beklerken sabırsızlanan insanların, internette dizi indirerek izlemeye başladığını, bu dizilerin etkisiyle Sırbistan'da Türk yemeklerinin tanıtımının yaygınlaştığını söylüyor. MBC-El Arabia TV Türkiye Temsilcisi Daniel Abdülfettah da yaptığı yorumlarda, Türk dizilerinin Arap ülkelerinde çok fazla rağbet gördüğünü ve bunun sonucunda Suriye'nin Kamışlı kasabasında 12 tane Türk Dili öğrenme merkezinin açılması sanırım bu faydayı açıkça gösteriyor. (5)

Yukarıda çizilen sevindirici tablonun bir de diğer yüzü mevcut. Bu yüzde ciddi olumsuzluklar var. Bu durumu öncelikle dizilerin izlendiği coğrafyadaki olumsuz yankılarından bizdeki algısına geçmek gerek. “Bir dönem Türkiye ile Yunanistan arasındaki yakınlaşmanın sembolü olan Yunan müzisyen Mikis Teodorakis Türk dizilerine ““Ulusal bilincimizi tahrik ediyorlar. Ben herhangi bir kanalda bir Türk dizisine rastlarsam, hemen televizyonu kapatıyorum” diyerek savaş açtı.(6) Bir dönem Zülfü Livaneli ile verdiği konserlerle Atina ile Ankara

yüksek. Biz de son yıllarda devletin de bunu algılaması ve kavramasıyla, sektörle el ele vererek bu seviyeye geldik”).

4 (Bosna Hersek'te Bergüzar Korel ve Halit Ergenç'e, Angelina Jolie'den daha fazla ilgi gösterildiği nin vurgulandı. Zübeyde Hanım Kültür Merkezi'nde gerçekleşen konferansa MBC-El Arabia TV Türkiye Temsilcisi Daniel Abdülfettah, uzman Türkolog-yazar Amine Siljak Jesenkovic konuk olarak katıldı. 'Ortadoğu ve Balkan Ülkelerinde Türk Dizileri Çılgınlığı' konusunun ele alındığı konferansta konuşan ve Türk dizilerinin Sırbistan, Hırvatistan ve Bosna Hersek'de büyük ilgi gördüğünü belirten Amine Siljak Jesenkovic,)

5. 17 Şubat 2012 Cuma Saat 17:52 Doğan Haber Ajansı haberler.com / 03 Nisan 2012 Salı 17:03

Gazete5.com (Birleşik Arap Emirlikleri gazetesi Gulf News'e konuşan Suriye merkezli televizyon yapım firması Sama Art Production'ın sahibi Adeeb Khair, “Eskiden Türk yapımlarına saat başına 600-700 dolar (1070-1248 TL)verilirken bugün bu yapımları alabilmek için saatine 40 bin dolar (71 bin TL) ödemeye hazır firmalar” olduğunu söyledi. Gümüş'ün 30 Ağustos 2008'de yayınlanan son iki bölümü Ortadoğu ve Kuzey Afrika'da 85 milyon izleyici çektii, bu izleyicilerin 50 milyonunu kadınlar oluşturuyordu. Gümüş istisna değil, Türk yapımlarını Arap dünyasında günde ortalama 30 milyon kişi izliyor. Dizilerin Türkiye'de yapım şirketleri kadar hareketlendirdiği bir diğer alan da turizm oldu. Bir Ürdün gazetesi, Gümüş dizisinin çekildiği mekanlar gezi programına dahil edildikten sonra turist sayısının yüzde 20 ile 25 arasında arttığını yazdı. Dizilerin ne kadar popüler olduğuna bir örnek geçen Ramazan ayında Lübnan Başbakanı Saad Hariri'nin başına gelmişti. Ramazan'da çocuklarla buluştuğunda Hariri onlara ne istediğini sordu fakat oyuncak, bisiklet gibi beklendik cevaplar yerine çocuklar Gümüş ile tanışmak istediklerini söylediler. Bunun üzerine Hariri MBC kanalı ile irtibata geçmişti. Rusya'da yayımlanan ilk 13 bölümüyle büyük ilgi gören Muhteşem Yüzyıl dizisinin ilk bölümleri dün 11 saat aralıksız gösterilerek rekora imza attı. Damaşnıy TV dün, Muhteşem Yüzyıl'ın daha önce yayımladığı ilk 13 bölümünü yerel saatle 10.10'dan 23.00'e kadar aralıksız yaklaşık 11 saat izleyiciyle buluşturdu. Damaşnıy TV'deki ilk 13 bölümün ardından diziyi ara verilmesine seyirciler büyük tepki göstermişti. (Ntvmsnbc Güncelleme: 16:13 TSİ 16 Mayıs. 2012 Çarşamba) (9 Şubat 2011 | [TurkelPress TelevizyonGazetesi.com](http://TurkelPressTelevizyonGazetesi.com)) <http://turkkazak.com/site/?p=8287>

6 Bir dönem Türkiye ile Yunanistan arasındaki yakınlaşmanın sembolü olan Yunan müzisyen Mikis Teodorakis Türk dizilerine savaş açtı. Yunanistan'da ırkçı Altın Şafak Partisi lideri Nikos Mihaliolakos ve eşinin Türk dizilerine karşı başlattığı kampanya Yunan kilisesinden de destek bulmuş ve Selanik Metropoliti Anthimos da vaazında Türk dizilerini hedef almıştı. Anthimos, “Ulusal bilincimizi tahrik ediyorlar. Ben herhangi bir kanalda bir Türk dizisine rastlarsam, hemen televizyonu kapatıyorum” demiş ve bu çağrıya şimdi de bir dönem Zülfü

arasında köprü kuran Mikis Teodorakis: “Uyanık olmalıyız. Düşman sinsice içimize sızıyor. Bu dizileri izlemeye devam ederseniz ülkemizi ve dilimizi kaybedeceğiz” diyerek bu savaşa katıldı. Mikis Teodorakis, Nikos Mihaliolakos, Selanik Metropoliti Anthimos ve diğerleri kültürlerinin başka kültürlerle temasını önleyebilecek güce sahip değildir olamaz da. Türk ve Yunan kültürü ilk defa tanışıyor değil. Uzunca bir süre Osmanlı hâkimiyetinde kalmış Yunanlıların hâlihazırda ise Yunan egemenliği altında yaşayan Batı Trakya Türklerinin kültürleri elbette birbirlerini etkileme eylemlerinde bulunmuştur. Burada güçlü olanın etkileyen, güçsüz olanın etkilenen olduğu söylenebilir. Kültürler değişir ancak bu değişim uyum içinde olmalıdır. Buradaki uyum toplumun değişimi kabullenmesinden öte kendi kültürel değişimini kendinin yapmasıdır. Türkiye kültür karşılaşmasında, başka bir deyişle kültür alış-verişinde hem “alıcı” hem “verici” konumunda olmuştur. Bu dizilere karşı olan Yunanlı sanatçı, din adamı ve politikacıların asıl kaygısı kendi kültürlerinin yok olması değil Batı Trakya Türklerinin adillerini yaşatması açısından taşıdığı önem olduğunu düşünmekteyiz.

Akşam gazetesinde Şenay Yıldız’ın Mısırlı gazeteci Fahmy Howeidı ile yaptığı röportajda, Türk dizilerinin Türk-Arap ilişkilerindeki rolü nedir?’ sorusuna Howeidı’ın verdiği cevap düşündürücüdür. “ABD’nin filmleri ABD’yi kovboy olarak gösteriyor. Türk dizileri ise Türkleri Behlül gibi’ cevabı hayli rahatsız edici. Bu dizilerin çevre ülkelerde Türkiye’nin imajına verdiği zararı, oluşturduğu sapkın algıyı gördük. Bu dizilerin yayınlandığı ülkelerde Türkiye’nin imajını zedelediği, problemlili hale getirdiği artık ortada (07 Ocak 2011 [Levent Gültekin acikcenk@gmail.com](mailto:LeventGultekin.acikcenk@gmail.com) gazeteciler.com).

Bize göre biçimsel açıdan birbirine benzerlik gösteren bu dizilerin, içerik açısından da benzeştiği söylenebilir. Birliktelikler ve yalan/yasak aşklar, dizilere konu olan karakterlerin kimlik ve cinsiyetleri, beden sunumları ve çıplaklık olgusu konu olarak işlenen temalar olarak ön plana çıkmakta ve Türk kültürüne aykırı pek çok unsur taşımaktadır.

Tüm bunlara rağmen dizi ve filmlerin Türk soyluların yaşadığı diğer coğrafyalarda Türkçenin unutulmaması, doğru ve güzel kullanılması adına yaptığı hizmet hiçbir şeyle ölçülemez.

Çünkü dilin kimlik kazanımındaki ve toplumsallaşmadaki yeri çok önemlidir. Çağdaş Türk dili alanı, Balkanlar’dan Büyük Okyanus’a, Kuzey Buz Denizi’nden Tibet’e kadar uzanan

Livaneli ile verdiği konserlerle Atina ile Ankara arasında köprü kuran ünlü müzisyen Mikis Teodorakis de katılmıştır. 87 yaşındaki Teodorakis Türk dizilerinin Yunan halkının kimliğini hedef aldığını belirterek şu ifadeleri kullanıyor: Uyanık olmalıyız. Düşman sinsice içimize sızıyor. Bu dizileri izlemeye devam ederseniz ülkemizi ve dilimizi kaybedeceğiz. Yunan TV’leri Türk propagandasına hizmet ediyor. Yunanistan’ın zor durumda olduğu bu dönemde propaganda silahını kullanmayı seven komşu ülke altın bir fırsat buldu. Bu dizilerde yoksul ve İslami fanatizme bulaşmış bir Türkiye yerine hayali bir ülke gösteriliyor. Bu şekilde kendi çıkarlarını ve hedeflerini yerine getiriyorlar”. (09 Eylül 2012 Pazar – Akşam).

yaklaşık on bir milyon kilometre karelik geniş bir alandır. Hem tarihî akışı içinde dilin kendi tabiatından kaynaklanan değişimler hem de coğrafya, farklı sosyo - kültürel çevrelerle ilişki vb. dış faktörlerle Türk dili, bütün dillerde olduğu gibi bir yandan değişmiş bir yandan da kollara ayrılmıştır. Bu durumu Gaspıralı'nın, "Hayat" gazetesinin birinci yılı münasebetiyle kaleme aldığı yazısında; "İnsanları birbirinden üç şey uzaklaştırır: Mesafe, dil ve din farklılığı" demektedir. güçlü, asil, sabırlı ve cesur olan Türk milletinin parçalanıp, Çin Seddi'nden Ak Deniz'e kadar yayılıp, nüfuzsuz ve sessiz kalması dilsizliğinden, yani "Ortak dil"inin olmamasından kaynaklanmaktadır. Bu düşünceyle yaşadım, bu düşünceyle mezara gireceğim" (Akpınar, 2008: 97).

Ayrıca 20. yüzyıl Türk dili alanı dışarıdan şuurlu dil planlamalarına tâbi tutulduğu bir yüzyıldır. Kanaatimizce dilin bir milletin "manevi yaşantısının" tezahürü olduğu ve dilini kaybeden milletin yok olacağı düşüncesini romantik bir yaklaşım olarak değerlendirenlere, Rusların Çarlık Dönemi'nde başlatıp Sovyetler döneminde sistemli bir şekilde devam ettirdiği dil politikalarının sonuçlarını göstermek yeterli olur. Modern siyasi sistemlerin kişilerin katılımına dayandığı ve bu katılımı dilin merkezi bir rol oynadığı, yazılı ve sözlü basının büyük önem taşıdığı bilinmektedir.

Türk dilinin, Türk halk kültürünün bu coğrafyada yaşamaya devam etmesinde milli kimlik, milli kültür ve ana dil arasındaki güçlü bağın bilincinde olan ve bu yolda çaba sarf eden Türk senarist, yapımcı ve sanatçıların artışı ile kültür aktarımı sorununa da çözüm bulunacağı kanaatindeyiz. Bu kanaatimizi destekler vaziyette büyük Türk düşünürü İsmail Gaspıralı'nın şu ifadesiyle sözlerime son vermek istiyorum: "Gazeteciler, muharrirler ve muallimlerce derin derin fikrolunacak mesele şu lisan meselesidir. Kırım, Kazan, Hankirman, Ufa, Kafkaz, Türkistan şiveleri arasında hayli fark vardır; lakin aslında bunların cümlesi bir dildir. Cümlesi "Lisan-ı Türkidir. Mademki yöreden yöreye biraz fark görülüyor, şu farklılıkları mı koruyalım ya ki cümle vilayetler için umumi bir şive meydana getirmeye mi çalışalım?"

...Dil tefrikası, mekân tefrikasından ağır, daha zararlıdır. Milletten birliği, lisan-ı edebi sayesinde olabilir " (Akpınar, 2008: 74).

Kaynakça

1. Açıık, F., Canatan, A. (2007). "Yüksek Öğrenimli Türkistanlıların Sosyo-Kültürel Tercihleri" Çukurova Üniversitesi, Abay Milli Devlet Pedagoji Üniversitesi, Türk Dünyası Araştırmaları Vakfı "Kazakistan ve Türkiye'nin Ortak Kültürel Değerleri Uluslararası Sempozyumu", Almatı/ Kazakistan.

2. Açık, Fatma (2011). “Prizren / Kosova’dan Türk Dünyasına Bakış: BAY” 7. Uluslar arası Atatürk Kongresi, ATAM ve Macedonian Academy of Sciences and Arts, Makedonya.
 3. Alankuř, Sevda (2001). “Globalleřme, Yerelleřme ve Yerel Medya.” *BİA - I. Globalleřme Yaklaşımları*. <http://www.bianet.org/diger/arastirma218.htm>. Eriřim tarihi:11.11.2006.
 4. Akpınar, Yavuz (2008). İsmail Gaspıralı Seçilmiř Eserleri: 3 Dil- Edebiyat-Seyahat Yazıları. Ötüken Neřriyat: İstanbul.
 5. Doğan, Mehmet (1989). Büyük Türkçe Sözlük (6. Baskı) Beyan Yayınları: İstanbul.
 6. Loomba, Ania (2000). *Kolonyalizm Postkolonyalizm*. ev., Mehmet Küçük. İstanbul: Ayrıntı Yayınları.
 7. Kırca, Süheyla (2001). “Medya rnlerinin Küresel Yayılımı.” *Doğu Batı* 15: 181-192.
 8. Sarıtaş, İbrahim (2006). “Küreselleřme.” *Feodaliteden Küreselleřmeye: Temel Kavram ve Süreçler*. Tevfik Erdem (der.) içinde. Ankara: Lotus Yayınevi. 387-426.
 9. Yetim, Nalan (2002). “Küresel retim Yapılanmasına Kültürel Yanıtlar: Ulusal-Yerel?” *Doğu Batı* 18: 129-140.
- Levent Gültekin acikcenk@gmail.com gazeteciler.com
www. dizile.org /39-ulkede-yayinlanan-turk-dizileri.html).
TurkelPress TelevizyonGazetesi.com) <http://turkkazak.com/site/?p=8287>
Ntvmsnbc Güncelleme: 16:13 TSİ 16 Mayıs. 2012 arřamba
AA NETHABERCİ.COM 12. EYLÜL 2012-09-10)